

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Aan de minister voor Rechtsbescherming
De heer drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Den Haag, 29 januari 2021
Dossiernr. 101269
Uw kenmerk: n.v.t.
Tel.nr. +31 (0) 70 335 35 35
E-mail: secretariaat@advocatenorde.nl

Betreft: coronamaatregelen DJI

Geachte minister voor Rechtsbescherming,

Bij brief van 22 januari jl. heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd over de impact van de aangescherpte coronamaatregelen op de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI).¹ In de brief wordt melding gemaakt van een advies van het Outbreak Management Team (OMT) dat, mede op aandringen van de leden Van Nispen (SP) en Van Toorenburg (CDA), op 19 januari jl. is uitgebracht.²

Aan het OMT is gevraagd of de geldende RIVM-maatregelen in combinatie met de door DJI zelf getroffen maatregelen, gelet op de recente ontwikkelingen rond de Britse variant van het virus en het stijgend aantal besmettingen, afdoende zijn om de risico's te beperken.

Het OMT heeft in zijn advies benadrukt dat de 1,5 meter onderlinge afstand ook binnen DJI essentieel is, zeker gelet op de setting met veel intermenselijk contact. Daarnaast wordt gewezen op het belang van vroegtijdige signalering, testen, traceren, isoleren, clusteronderzoek (in nauwe samenwerking met de GGD) en de toevoegde waarde van preventief testen.

Zorgen uit de praktijk

De NOvA ontvangt de laatste tijd in toenemende mate signalen van de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten en van individuele advocaten die zich zorgen maken over de veiligheid van hun cliënten, en over hun eigen veiligheid. Het uitbrengen van een deskundig advies door het OMT werd dan ook als zeer welkom ervaren.

Ook met de aanscherpingen van het beleid als gevolg van dit advies is er echter nog een aantal punten van zorg. De besmettingen in de penitentiaire inrichtingen blijven fors stijgen. Uit de cijfers van DJI volgt dat vanaf de eerste besmetting van een gedetineerde in april 2020 tot 25 november 2020 in totaal 142 gedetineerden besmet zijn geraakt. Alleen al in de week van 13 tot 20 januari 2021 is het aantal besmettingen met 143 gestegen³, grotendeels veroorzaakt doordat in één enkele P.I. een derde van de gedetineerden besmet bleek te zijn.⁴

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/01/22/tk-impact-verscherping-maatregelen-op-d>

² <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=a2717c78-a82c-40e9-b2e6-a01515d51ad6&title=Advies%20n.a.v.%2096e%20OMT.pdf>

³ <https://www.dji.nl/actueel/coronavirus>

⁴ <https://www.dji.nl/actueel/nieuws/2021/01/18/137-coronabesmettingen-in-pi-ter-apel>

Bezoekadres
Prinses Beatrixlaan 5
2595 AK Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

Dat testresultaat doet vrezen wat het aantal besmettingen zal zijn, indien alle gedetineerden in alle penitentiaire inrichtingen zouden worden getest.

Mondkapjes

Naar aanleiding van het OMT-advies is het besluit genomen het gebruik van mondkapjes voor medewerkers, bezoekers en justitiabelen binnen DJI te verplichten wanneer de 1,5 meter niet in acht kan worden genomen. Wanneer dat wel kan, is het gebruik van een mondkapje toegestaan. De directeur kan in afwijking hiervan justitiabelen niet toestaan een mondkapje te dragen, bijvoorbeeld als veiligheid, leefbaarheid of zorg hiertoe noodzakelijk. DJI dient gedetineerden van niet-medische mondkapjes te voorzien.

Binnen een gevangenis is het houden van voldoende afstand vaak lastig. Op dit moment, een week nadat het aangescherpte beleid bekend is gemaakt, constateren advocaten dat nog lang niet op alle plekken mondkapjes voor gedetineerden beschikbaar zijn. Ook vernemen wij dat niet alle medewerkers, bijvoorbeeld degenen die gezamenlijk werkzaam zijn bij de ingang van de penitentiaire inrichtingen, een mondkapje dragen terwijl zij daar wel de gehele dag gezamenlijk binnen anderhalve meter werkzaam zijn. Daarnaast zijn er veel meldingen van gedetineerden die door DV&O worden vervoerd, terwijl in strijd met het gepubliceerde beleid van DV&O⁵, de medewerkers en de gedetineerden geen mondkapje dragen.

Dit alles zou op zeer korte termijn veranderd moeten zijn.

Meerpersoonscellen

Een ander belangrijk punt van zorg is dat het beleid rond het gebruik van meerpersoonscellen naar aanleiding van het advies van het OMT **niet** is aangepast. Als wij de brief goed begrijpen zou de quarantaine bij binnenkomst volgens DJI voldoende moeten zijn om te zorgen dat gedetineerden die daarna op één cel verblijven elkaar niet kunnen besmetten. Het OMT-advies benadrukt echter niet voor niets dat het houden van afstand steeds essentieel is. In een meerpersoonscel (met 2 tot soms 6 gedetineerden) is dat volstrekt onmogelijk.

Dit onderdeel van het OMT-advies sluit aan bij de eerdere aanbeveling van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) aan u van 9 oktober 2020 om het gebruik de meerpersoonscellen op te schorten, aangezien de RSJ het gebruik van meerpersoonscellen ~~gedurende de~~ coronacrisis onverantwoord achtte omdat het bewaren van anderhalve meter afstand in een meerpersoonscel onmogelijk was.⁶

Daarbij komt dat wij uit de praktijk signalen ontvangen van gevallen waarin tijdens de quarantaineperiode toch bepaalde gezamenlijke activiteiten plaatsvinden. Zo hebben wij bijvoorbeeld vernomen dat in de P.I. Lelystad de nieuwe gedetineerden die de eerste acht dagen in quarantaine worden geplaatst wel gezamenlijk luchten, waardoor de gedetineerde die in de laatste dag van zijn quarantaine zit tegelijk lucht met de gedetineerde die in de eerste dag zit. Als dat klopt, is de quarantainemaatregel mogelijk niet effectief.

De NOvA dringt erop aan om, naast de geldende maatregelen van quarantaine bij binnenkomst, het beleid rond het gebruik van meerpersoonscellen te herzien, in ieder geval zo lang de huidige situatie met een toenemend aantal besmettingen voortduurt. Het OMT-advies in samenhang met het eerdere RSJ-advies geeft daartoe wat ons betreft aanleiding.

Bron- en contactonderzoek

Tot slot wijst de NOvA erop dat het bron- en kringonderzoek dat DJI uitvoert in de praktijk niet altijd goed lijkt te lopen. Er zijn bij ons meerdere gevallen bekend van advocaten die bij een positief geteste cliënt op bezoek zijn geweest, maar daarover na afloop niet zijn geïnformeerd door DJI. Om het risico op verdere verspreiding (ook buiten de inrichting) zoveel mogelijk te beperken dient dit onderzoek, conform de aanbevelingen van het OMT, zorgvuldig te worden uitgevoerd. De NOvA vraagt u met klem om hierop toe te zien.

⁵ <https://www.dji.nl/actueel/coronavirus>, waar staat vermeld: "Tijdens het vervoer van een justitiabele door DV&O, dragen zowel de DV&O'ers als de justitiabele een mondkapje."

⁶ <https://www.rsj.nl/documenten/rapporten/2020/10/09/rsj-advies-coronamaatregelen-dji>

Tot slot

Het is niet alleen in het belang van advocaten en hun cliënten maar ook in het belang van de maatschappij als geheel dat de geldende maatregelen binnen DJI goed worden nageleefd. De NOvA hoopt hier middels deze brief en de signalen uit de praktijk extra aandacht voor te genereren bij de diverse inrichtingen.

Het beleid rond gebruik van meerpersoonscellen dient (tijdelijk) te worden herzien. Ik verzoek u mij zo spoedig mogelijk te berichten of u hiertoe bereid bent.

Hoogachtend,
namens de algemene raad

F.A.M. Knüppe
algemeen deken